

פחד דוד

יו"ל ע"י מוסדות "אורות חיים ומשה" ישראל

בנשיאות בנש"ק מורנו ורבנו הגה"צ רבי דוד חנניה פינטו שליט"א

בן הצדיק המלובן רבי משה אהרן פינטו זצ"ל ונכד הצדיק הקדוש המלובן רבי חיים פינטו זיע"א

ירושלים תל אביב חיפה באר שבע

הדלקת נרות 6:46 | 7:01 | 6:55 | 7:04

מוצאי שבת 7:58 | 8:00 | 8:01 | 7:59

רבינו תם 8:37 | 8:39 | 8:40 | 8:37

הילולא דצדיקיא

- ז - רבי העשיל מוילנא
- ח - רבי יחיא עמר
- ט - רבי צדוק הכהן מלובלין
- י - רבי יו"ט ליפמן הלר
- יא - רבי שלום יוסף מרוז'ין
- יב - רבי אהרן אלקסלסי זיע"א
- יג - רבינו יוסף חיים מבבל זיע"א

המעוניין לקבל את העלון בדוא"ל ישלח הודעה: p@hpinto.org.il

משכיל לדוד

תרופה למידת הגאווה

לא היה מבטל את דבריו על אף דברי אשתו. נמצא אם כן שכל הספיקות והקושיות הקיימים בעולם, הינם נצר ותולדה לספק הראשון שזרע אדם הראשון בעולם. אותם ספיקות שירדו לעולם הולידו גם את הקושיות בהלכה, עד אשר נוצר הצורך לערוך בירור הלכה על מנת לרדת לשורש דעת עליונה.

כאשר אדם חולק על דברי רבו ומעדיף לשמוע לדברי התלמיד, התנהגותו מעידה על כך שיש בו חוסר הערכה לדברי רבו, שאילו היה מעריך את רבו בלב שלם, הרי שהיה מקבל את דבריו ללא פקפוק כלל, ולא היה מבטל את דברי הרב מפני דברי התלמיד. ונראה להוסיף שהספק הינו תולדה של גאווה, שבזמן שאדם מרגיש "אני ואפסי עוד" כתוצאה מכך הוא נוטה להטיל ספק בדברי הגדולים ממנו משום החשיבות העצמית שהוא חש כלפי עצמו.

ישנם מחלוקות רבות ומפורסמות בין בית הלל לבית שמאי. חז"ל (אבות ה, יז) אומרים על מחלוקות אלו שהינם לשם שמים, להבדיל ממחלוקת קורח שכל כולה היתה תוצר של קינאה וגאווה, ולפיכך לא היתה לשם שמים ואף גרמה לחילול ה' ותורתו. על המחלוקות שהיו בין בית הלל לבית שמאי אמרו חכמים שאלו ואלו דברי אלוקים חיים, אך הלכה פסוקה כבית הלל (עי' עירובין יג, ב). ולמרות שההלכה נפסקה כבית הלל ולא כבית שמאי, מעולם לא היתה ביניהם תחרות והתנחחות אישית, אלא כל כוונתם ורצונם היה להגיע לבירור ההלכה. כמו כן מעולם לא ביטלו זה את דעתו של זה, אלא הפנימו בתוכם את הידיעה שכל פלפולי ההלכה הינם דברי אלוקים חיים, ועל כן מה להם לבטל זה את דעתו של זה. ומשום מידת הענווה שהיתה קיימת ביניהם, הקב"ה פסק שלעתיד לבוא העולם ינהג כמנהג בית שמאי, היות ולא הפכו מחלוקתם למחלוקת אישית ביניהם אלא כל כוונתם היתה להגיע לבירור ההלכה. ונראה לומר שסידור מחלוקת זו היה מושתת על מידת הענווה, שלא חיפשו להתפאר ולהתגאות זה על זה אלא כל כוונתם היתה לשם שמים בלבד.

אדם המחזיק בעצמו את מידת הגאווה, התורה מצווה עליו לעלות לירושלים על מנת לערוך בירור הלכה, ולכן לא די לו לאדם ללכת אצל השופט, אלא קודם כל עליו ללכת לבית המקדש ולראות את הכהנים והלוויים בעבודתם, כיון שבכוח עבודת הכהנים המתעסקים בדם הקרבנות לזעזע את לב האדם ולבטל מקרבו את מידת הגאווה, היות והוא מביט ורואה מה היה ראוי להיעשות עם האדם בשל חטאיו. כמו כן כאשר האדם יביט בלוויים בשירתם, תתעצם בו אהבת ה' ואמונתו, ומכוח זה תבטל ממנו מידת הגאווה.

זו הסיבה שהתורה ציותה על האדם ללכת תחילה ולראות את הכהנים בעבודתם ואת הלוויים בשרים ובזמרים, שמתוך שיראה את מסירות נפשם של הכהנים והלוויים למען קידוש שמו יתברך ומילוי רצונו, וכן יראה את דם הקרבן הנשפך, מידת הגאווה תסור ממנו, ותחתיה יכנסו בתוכו ביטול והכנעה אשר יגרמו לו לקבל את דברי השופט הנמצא בירושלים ללא עוררין כלל.

"כי יפלא ממך דבר למשפט בין דם לדם בין דין לדין ובין נגע לנגע דברי ריבות בשערך וקמת ועלית אל המקום אשר יבחר ה' אלהיך בו. ובאת אל הכהנים הלוויים ואל השופט אשר יהיה בימים ההם ודרשת והגידו לך את דבר המשפט" (דברים יז, ח-ט)

לפרשה זו פרשת שופטים יש קשר ישיר לפרשת ראה שבה נאמר (שם טז, טז) "שלוש פעמים בשנה יראה כל זכורך את פני ה' אלוקים במקום אשר יבחר, בחג המצות ובחג השבועות ובחג הסוכות". התורה ציותה על כל זכר לעלות לירושלים שלוש פעמים בשנה, כיון שבכוח העלייה לרגל לעורר את לב האדם לידי אמונת ה' יתברך, שכאשר הוא מבחין בכל המוני בית ישראל העולים לירושלים מתוך רגש של שמחה ודבקות בה' יתברך, מיד מתעצמת בקרבו האמונה בקב"ה. כמו כן העולים לירושלים הבחינו מקרוב בעשרה ניסים שנעשו במקדש, ומתוך התבוננות בניסים אלו התחזקה בקרבם האמונה וקיבלו על עצמם עול מלכות שמים.

גם בפרשה זו פרשת שופטים התורה מצווה על אדם אשר משפט ה' מכוסה מעיניו, שיעלה לירושלים ויבוא לכהן וללוי או לשופט על מנת שיפסוק לו את דינו. כאשר אדם אינו יודע אם דם זה הינו טמא או טהור, האם דין זה חייב או זכאי, וכן אם הנגע טמא או טהור, חייב הוא ללכת אצל שופט הנמצא בעירו על מנת שיפסוק לו את דינו, והיה אם דברי שופט עירו אינם מתיישבים על ליבו ועדיין נותר הוא בספק, צריך הוא לעלות לירושלים על מנת לשאול דעת תורה אצל הכהן או אצל השופט בירושלים על מנת שיכריע בעניינו.

משמע שאורי ירושלים מחכים (עי' ב"ב כא, א) וכן כתיב (ישעיה ב, ג) "כי מציון תצא תורה ודבר ה' מירושלים", לפיכך שם מתקבלות כל ההכרעות ההלכתיות באופן סופי. ומשום החכמה המרובה המצויה בירושלים, נצטוו ישראל לפקוד את ירושלים שלוש פעמים בשנה, על מנת שאוירת החכמה והטהרה המצויה בה תיספג בתוכם ותעצים את אמונת ה' בקרבם. וממשיכה התורה ואומרת שפסק דינם של הכהן והשופט בירושלים הינם סופיים ולא ניתן לערער או להרהר אחריהם, לפיכך אדם שאינו מוכן לקבל עליו את דין הכהן והשופט בירושלים, אחת דינו למיתה, כדכתיב (דברים יז, יב) "והאיש אשר יעשה בודון בלבתי שמוע אל הכהן... או אל השופט, ומת האיש ההוא ובערת הרע מישראל".

הקשה בספר 'מאור ושמש' (פרשת שופטים ד"ה או יפלא) מדוע נצטווה בעל הדין ללכת קודם לכן לכהנים וללוויים בזמן שתפקידם לעבוד במקדש ולא להכריע בענייני הלכה, מלבד בעניין נגעים שהכהן הגדול הוא זה שמטמא או מטהר. לכאורה היה צריך ללכת מיד אל השופט, ומדוע הוזכרו הכהנים קודם.

מתרץ בעל 'מאור ושמש', כל הספקות והקושיות שישנם בעולם, שורשם בחטא אדם הראשון שהיה הראשון להטיל ספק בדברי ה' יתברך. הקב"ה הכניס את אדם הראשון לגן עדן והתיר לו לאכול מכל עצי הגן מלבד מעץ הדעת אשר ממנו נאסר על האדם לאכול. אולם האדם הראשון במקום לשמוע לקול דברי ה', בחר לשמוע לקול דברי אשתו שפיתתה אותו לאכול מעץ הדעת. וזאת באה לו משום שהיו לו ספיקות בדברי ה', שאלמלא היו לו ספיקות בדבר ה', הוא

במסילה נעלה

שביבי אמונה ובטחון מפקנסו של מו"ר הגה"צ רבי דוד חנניה פינטו שליט"א

אין מקרה בעולם

שמו של עמלק רומז על מהותו וטענתו שכל המתרחש בעולם הוא מקרה בלבד, ורמז יש בדבר ששם 'עמלק' עולה בגימטריא כמניין מאתים וארבעים שהוא כמניין המילה ספק.

אם נתבונן נראה שהמילה 'מקרה' מורכבת מן המילים רק מה', משמע שאף בדברים שנדמה לנו שהינם על דרך המקרה, אין הדבר כן אלא הכל בא רק מאיתנו יתברך. בזמן שאדם מרגיל עצמו שכל הקורה עימו הוא אך מקרה, הרי שעד מהרה הספק והבלבול מתלבשים בו ודומה הוא לעם העמלקי שנהג לחיות על פי המקרה לבדו ועצם את עיניו מלראות את יד ה'.

לפני שנים רבות בהיותי במרוקו, היה עלי לנסוע לשדה התעופה, אך טעיתי בדרכי. בדרך כלל מקפיד אני להימצא בשדה התעופה כשלוש שעות לפני הטיסה, אך הפעם בשל הטעות שארעה לי בדרכי, חלף הזמן והייתי מצוי במרחק ניכר משדה התעופה שעה אחת בלבד טרם היה המטוס אמור להמריא. בצר לי הזכרתי את שמות הצדיקים והתפללתי שזכותם תגן בעדי ואצליח להגיע לשדה

התעופה במהירות. לפתע עצרה לידי מונית, ונהגה הסכים לקחת אותי למחוז חפצי. כששאלתי את הנהג האם הוא נוהג לעבור במקום בו המתנתי, השיב לי שבדרך כלל אינו עובר דרך מקום זה, אך הפעם הוא טעה בדרכו ולכן נכנס לאזור זה.

חשבתי לעצמי שמן השמים גרמו לנהג המונית לטעות בדרכו, על מנת שיעבור על ידי וייקח אותי אל שדה התעופה במהירות האפשרית. ולהווי ידוע שבאותו מקום לא עברו מוניות כלל ולפיכך היה זה נס גדול עבורי שאותה מונית נשלחה אלי מן השמים על מנת שלא אפסיד את הטיסה. ובעוד אנו הורגלנו לראות את יד ה' בכל דבר ודבר וכתוצאה מכך להתחזק באמונת ה' יתברך, ישנם אנשים שהרגילו את עצמם לראות בכל דבר דרך מקרה בלבד, ואף במאורע זה שארע לי היו טוענים שבמקרה טעתה המונית בדרך ועברה על ידי.

כל אותם אנשים החיים על פי דרך המקרה, יש להם לדעת שהם מעצימים ומחזקים את כוחו של עמלק בעולם אשר ביקש לטעת את הספק ולקרר את האמונה בה' ובשלוחי שמו.

במרה מפטירין

הפטרת השבוע:

"אנכי אנכי הוא מנחמכם" (ישעיה נא)

הקשר לשבת: הפטרה זו היא אחת משבע שבתות של נחמה שמפטירין החל משבת שאחרי תשעה באב.

נצור לשונך

תולה ארץ על בלימה

בצדק תשפוט עמיתך

אף אם הדבר נוטה יותר לכף חובה, נכון מאד שיהיה הדבר אצלו כמו ספק, ואל יכריעוהו לכף חובה. ובמקום שהדבר נוטה לכף זכות, דבודאי אסור על פי הדין לדונו לכף חובה, והוא דן אותו לכף חובה, ובשביל זה הלך וגינה אותו, הנה לבד שעבר בזה על "בצדק תשפוט עמיתך", עוד עבר בזה על איסור סיפור לשון הרע.

דברי חכמים

פרפראות לפרשה

משולחנם של חכמי התורה

ומה למדנו מהנמלה?

"שופטים ושוטרים תתן לך בכל שעריך אשר ה' א-להיך נתן לך לשבטיך ושפטו את העם משפט צדק" (דברים טז, יח)

אל מול האדם, אשר התורה מצוה אותו למנות לעצמו בכל שעריך שופטים ושוטרים, למען יעמדו על המשמר וידאגו פן יסטה מן הדרך, עומדת הנמלה, היצור הזעיר עליו שלמה המלך אומר לנו בחכמתו: "אשר אין לה קצין שוטר ומושל" (משלי ג, ז).

המדרש ב'ילקוט שמעוני' (משלי ו' רמז תתקלח) מסביר את משל הנמלה, שנמלה זו צריכה לשמש כמשל לסמל לאדם, "לך אל נמלה עצל, ראה דרכיה וחכם". כוונת הדברים; יעמוד האדם ויתבונן, עד כמה נוהרת היא מגול של לגעת במה שחברתה הכינה לעצמה, אף על פי שאין לה שופט ולא שוטר, שנאמר: "אשר אין לך קצין שוטר ומושל". אז אתם שמניתם לכם שופטים ושוטרים על אחת כמה וכמה, צא ולמד לך, האדם, אשר יש לך שופטים ושוטרים, כיצד זה לא תיזהר ולא תשמור על עצמך?...

ואומרים חז"ל הקדושים בגמרא (עירובין ק, ב): "אלמלא ניתנה תורה היינו למדים גזל מנמלה". ומובא בספר 'ומתוק האור' מה שכתב על כך הגאון רבי שמואל הלוי וואזנר זצ"ל, "שעיקר ירידת הדורות היא במה שאין בני אדם נזהרים בגזל, בגניבה ובעושק ממון באופנים שונים, וזה עיקר הקטרוג, כמו שנאמר בחטא דור המבול (בראשית ו, יא): "ותמלא הארץ חמס", ועל כך אמרו חז"ל (ויקרא רבה לג, ג): "סאה מלאה עוונות, מי מקטרג בראש גזל".

אך קשה - ממשיך הרב וואזנר ושואל - מדוע מורה שלמה לעצל ללכת לנמלה וללמוד ממנה זהירות מגזל? לכאורה, מתאים היה יותר לכתוב: לך אל נמלה גזלן, או גנב.

אלא הסביר הרב באופן נפלא, שבדורנו אנו עדים לתופעה משונה, אנשים רבים אינם רוצים לעבוד, וגם ללמוד אין להם כוח, הם כלל אינם נמשכים למציאות של "יגיע כפיך כי תאכל אשריך וטוב לך", כמאמר דוד המלך ע"ה (תהלים קכח, ב), אלא מבקשים הם להעשיר בן לילה.

עצלנים אלו פושטים את ידיהם אל עסקים מעסיקים שונים, אשר מהם עולה ריח גזילה, גניבה ופשיתת רגל, ובמעשיהם הגרועים גורמים הם צער להם, לסביבתם ואף לחילול שם שמים בעולם.

לפיכך בא שלמה ואומר: "לך אל נמלה עצל", פגם הממון הזה נגרם בשל עצלותך, צא אפוא, ולמד מן הנמלה,

עד כמה נוהרת היא בממון

לא לה, גם ללא קצין

שוטר ומושל, ובלי

מערכות משפט

ואכיפת חוק.

מן האוצר

ממשנתו של מו"ר הגה"צ
רבי דוד חנניה פינטו שליט"א

עבודת המידות אין לה סיום

"כי תשמור את כל המצוה הזאת לעשותה אשר אנכי מצוך היום... ויספת לך עוד שלוש ערים על השלוש האלה" (דברים יט, ט)

ומבאר רש"י הקדוש "ויספת לך עוד שלוש - הרי תשע, ג' שבעבר הירדן וג' שבארץ כנען וג' לעתיד לבוא". נמצא אם כן שמלבד ששת ערי המקלט הקיימות בתוך ארץ כנען ובעבר הירדן, בני ישראל יתבקשו להוסיף עוד שלוש ערי מקלט נוספות לעתיד לבא.

והדבר תמוה עד מאד, הרי חז"ל אומרים (סוכה נב, א) שלעתיד לבוא הקב"ה ישחט את היצר הרע וכבר לא יהיה פיתוי לעבור על דבר ה', וכיון שכך ודאי שלא יהיו רוצחים בשגגה שכל חטאם בא משום חטאים אחרים שהיו בידיהם. ומדוע זה ציווה הקב"ה על בני ישראל להוסיף עוד שלוש ערי מקלט עבור הרוצחים בשגגה. הרי לעתיד לבא כבר לא יהיה יצר הרע ולא יהיו חוטאים, ומה טעם להוסיף עוד ערי מקלט עבור החוטאים בשגגה.

ונראה ליישב על פי מה שאמרו חז"ל (אבות ב, ד) "אל תאמין בעצמך עד יום מותך", בני ישראל אמנם הורישו את הארץ מכל הגויים היושבים בה ובכך הסירו מעליהם את השפעתם הרעה, אך מכל מקום יצר הרע המשיך להתקיים בקרבם ועל כן עבודתם לא תמה עדיין, ולכן עליהם להקדים רפואה למכה ולהפריש לעצמם ערי מקלט עבור הרוצחים בשגגה. לעיתים נדמה לו לאדם שהוא מחוסן מפגע מסוים כיון שעשה את כל ההשתדלות הנדרשת לשם כך, אך צריך לדעת שכל זמן שאדם חי על פני האדמה, יצר הרע מפעם בקרבו ומנסה למושכו לדבר עבירה. ומשום כך על האדם להיות ערני כל העת ולעמוד על המשמר לבל יכשל ביצרו הרע. והוא שמצינו שעל אף שבני ישראל הסירו מעליהם את השפעתם הרעה של הגויים היושבים בארץ, בזאת לא תמה מלאכתם ועבודתם ומי יודע אם לא יכשלו פעם ביצרו הרע, ומכיון 'שמגלגלין חובה על ידי חייב' (סנהדרין ח, א) יגלגל הקב"ה על ידם רצח בשגגה על מנת שיתעוררו לשוב בתשובה על החטאים המצויים בידם.

אם הקב"ה ציווה על ישראל להפריש ערי מקלט לעתיד לבוא בזמן שכבר לא יהיה יצר הרע, עלינו ללמוד מכך קל וחומר עד כמה חובת הזהירות גדולה ורבה בזמן שיצר הרע עודנו מצוי בקרבנו. וחזקה היא שהבא להיטהר מסייעין בידו.

חזק וברוך

על מידות שבין אדם לחברו

עיקר העבודה הרוחנית בימי חודש אלול, סובבת סביב החיפוש והבדיקה המעמיקה במעשים היומיומיים שלנו במהלך השנה, האם נהגנו כהוגן אם לאו, מה עלינו לשפר במעשינו ובהתנהגותנו בין אדם לחברו ובין אדם למקום - להביע חרטה, כמובן על דרכינו הנלוזים והכנה לקראת יום הדין הבא עלינו לטובה.

בהקשר לכך אמר ה"שםח משה' זצ"ל: אדם שנשפך לו מעט רוטב על מכנסיו והכתימם, לא יצא לרחוב לפני שינסה להעביר את הכתם במעט מים. ואם הוא יוזמן לאירוע מכובד הרי שהוא ישפוף את הבגד היטב, עד שהכתם כמעט ולא יראה.

אך אם יוזמן לבית המלך, בעניין שעבורו הוא חיים או מוות - ודאי ימסור את הבגד למכבסה מעולה, עד שלא יישאר רושם מהכתם כלל וזהו "לפני ה' - תטהרו!" יש לטהר את הלב מכל וכל, לפני שבאים אל המלך! אבל מי יכול להיטהר לחלוטין? איה המכבסה שתכבס כך את ליבנו? הרי לנו בשורה נפלאה: הקדוש ברוך הוא בכבודו ובעצמו מוכן לטהרנו: "כי ביום הזה יכפר עליכם, לטהר אתכם מכל חטאתיכם". הקדוש ברוך הוא, הוא בעצמו מוכן לטהרנו, כדי שנוכל לבוא לפניו, להתייצב בפניו. הבה נעשה מאמץ לתיקון המעשים מצדנו, נמסור את ליבנו לבוראנו, והוא ברחמי יטהרנו.

את החשיבות של החרטה מתאר המגיד מדובנא במשל נפלא:

רועה צאן אחד רעה את צאנו בכר המרעה, משהרגיש בעייפותו הניח את ראשו על מצע דשא ונרדם. הכבשים ניצלו את השעה הזו, פנו אנה ואנה עד שמצאו פרצה בגדר ונכנסו אל השדה הסמוכה, שם היה מרעה דשן וטוב יותר, ואכלו לתאבון, אך דא עקא היו אלה שדותיו של שר העיר, וכאשר ראו עבדיו כבשים זרות רועות בשדותיו - החרים אותן והניחו אותן בין עדרי השר.

משהתעורר הרועה משנתו גילה לתדהמתו כי הכבשים נעלמו...

שאל וחקר את אשר ארע. וישב וחשב מה לעשות כדי לרצות את השר. שמע אותו רועה שכבר קרה מקרה כזה בעבר, ובעל הכבשים הגיש לשר שק סוכר והשר התרצה לו.

שמח אותו רועה והוזדרז אף הוא להביא לשר שק סוכר. כשהגיע לבית השר, אמרו לו כי השר נסע ויחזור רק מחר. בלית ברירה, הניח את שק הסוכר בחדרו של השר על השולחן, לקח את כבשיו ויצא לו.

כשחזר השר ושמע את כל אשר קרה התרגז מאוד וחמתו בערה בו וביקש להביא את הרועה אליו מיד. הרועה הגיע כשהוא רועד כולו. מיד פתח השר בדבריו ושאלו: "כיצד העזת להיכנס לביתי ולקחת את הכבשים?"

"עשיתי כקודמי!" ענה הרועה. "שוטה שכמותך, וכי שק סוכר הנני צריך?! העיקר הם הבקשות והתחנונים שביקש קודמך, כששמעתי את תחנוני וראיתי כיצד מתחרט הוא באמת, כי אז סלחתי לו.

כך הוא הנמשל: גם אנו, כשאנו שבים בתשובה ומכים על הלב כפי שעשו קודמינו, זו לא הדרך הנכונה, עלינו להתחנן ולבקש על נפשנו בלב שבור ונדכא, כי אז ימחל לנו ה' על חטאינו ויקבל את סליחתנו.

מתורתו של אליהו הנביא זכור לטוב

זכור
לטוב

צדקה שנאמר (הושע י) "זרעו לכם לצדקה וקצרו לפי חסד", ואין מים אלא תורה שנאמר (ישעיה נ"ה) "הוי כל צמא לכו למים". וכיון שקרא אדם תורה נביאים וכתובים ושנה משנה מדרש הלכות ואגדות ושנה הגמרא ושנה הפלפול לשמה, מיד רוח הקודש שורה עליו שנאמר (שמואל ב, כג) "רוח ה' דבר בי ומלתו על לשוני".

פעם אחת הייתי עובר ממקום למקום ומצאני קסדור אחד נתן לי שלום ולא הכירני, ואמר לי רבי מאיזה מקום אתה, ואמרתי לו מעיר גדולה של חכמים ושל סופרים ורבנן אני. ואמר לי רבי בוא ושב עמי במקומי שאני מראה אותך, ואני אתן לך חטין ושעורין ופולין ועדשין וכל מיני קטניות. ואמרתי לו; בני אפילו אם אתה נותן לי אלף אלפים דינרי זהב, אין אני מניח מקום תורה ואין אני דר במקום שאין בו תורה, ואמר לי רבי למה? ואמרתי לו שלא חרב העולם אלא מפני פשעה של תורה ולא חרבה ארץ ישראל אלא מפני פשעה של תורה, וכל הצרות הבאות על ישראל אינו אלא מפני פשעה של תורה, משום שגדולה ורבה היא לפני הקב"ה פשעה של תורה, שנאמר (מיכה א) "בפשע יעקב כל זאת", ואין זאת אלא תורה שנאמר (ירמיה ט) "מי האיש החכם ויבן את זאת ואשר דבר פי ה' אליו ויגידה על מה אבדה הארץ וגו' ויאמר ה' על עזבם את תורת אשר נתתי לפניהם ולא שמעו בקולי ולא הלכו בה". מיד אמר לי; ברוך המקום שבחר בכם מכל העמים ומכל הלשונות ונתן לכם את התורה, משום שאתם בוטחים בו בכל מקום.

אלא יצער אדם את עצמו עם הצבור שכן מצינו במשה רבינו ע"ה שהיה מצער את עצמו עם הצבור, שנאמר (שמות י"ז) "וידי משה כבדים ויקחו אבן וישימו תחתיו וישב עליה". וכי לא היה לו למשה כר אחת או כסת אחת לישב עליה, אלא כך אמר משה; הואיל וישראל שרויין בצער - אף אני אהיה עמהם בצער. וכל המצער את עצמו עם הצבור זוכה ורואה בנחמת צבור.

ושמא יאמר אדם מי מעיד ביי? אבני ביתו וקורות ביתו של אדם מעידין עליו, שנאמר "כי אבן מקיר תזעק וכפיס מעץ יעננה" (חבקוק ב).

דבי רבי שילא אמרו; שני מלאכי השרת המלוין את האדם, שנאמר (תהלים צ"א) "כי מלאכיו יצוה לך לשמרך בכל דרכיך" הן מעידין עליו.

רבי חזקא אומר; נשמתו של אדם היא מעידה עליו, שנאמר (מיכה ז) "משוכבת חיקך שמור פתחי פיך".

ויש אומרים; איבריו של אדם מעידין בו, שנאמר (ישעיה מ"ג) "אתם עדי נאם ה'".

משום דבי אליהו אמרו; לעולם יהא אדם כשור לעול וכחמור למשא וכבהמה שחורשת בבקעה ובשדה, כך יהא אדם עוסק וחורש בדברי תורה בכל יום תמיד שנאמר (שם ל"ב) אשריכם זורעי על כל מים, ואין מים אלא דברי תורה שנאמר (שם נ"ה) "הוי כל צמא לכו למים".

אשריהן ישראל בזמן שהן עוסקין בתורה ובגמילות חסדים - אז יצרו מסור בידם ולא הם מסורים ביד יצרו, שנאמר "אשריכם זורעי על כל מים" וגו', ואין זריעה אלא

מעשה דבי אליהו הנביא. אמרו רבותינו זכרונם לברכה; לעולם יהא אדם ערום ביראה ומענה רך ומשיב חמה ומרבה שלום עם אביו ואמו ועם רבו ועם חברו, ואפילו עם גוי בשוק, כדי שיהא אהוב מלמעלה ונחמד מלמטה וכדי שיהא מקובל על הבריות וכדי שיתמלאו כל ימיו בטובה.

ואמרו רבותינו ז"ל בזמן שישראל שרויין בצער ופירש אחד מהן באים שני מלאכי השרת ומניחין לו את ידיהם על ראשו ואומרים פלוני זה שפירש עצמו מן הצבור אל יראה בנחמת צבור, אלא בזמן שהצבור שרוי בצער אל יאמר אדם אלך לביתי ואוכל ואשתה ושלום עלי נפשי. ואם עושה כן עליו הכתוב אומר (ישעיה כ"ב) "והנה ששון ושמחה הרוג בקר ושחוט צאן אכול בשר ושתות יין" וגו', מה כתיב בתריה "ונגלה באזני ה' צבאות אם יכפר העון הזה לכם עד תמותו".

עד כאן מידה של בינונים, אבל במידת הרשעים מה כתיב שם (שם נ"ו) "אתיו אקחה יין ונסבאה שכר והיה כזה יום מחר גדול יתר מאד". מה כתיב בתריה "הצדיק אבד ואין איש שם על לב" וגו',

אנשי אמונה

אורחות חיים מתוך הספר "אנשי אמונה" לתולדות צדיקי משפחת פינטו זיע"א

ר' שמעון כהן, בנו של רבי יחיא כהן שהיה חבר וידיד של כ"ק הצדיק רבי משה אהרן פינטו זיע"א, סיפר למו"ר הגה"צ רבי דוד חנניה פינטו שליט"א, שפעם אחת הוא נסע עם אביו דרך מדבר שומם לכפר נידח במרוקו, מטרת נסיעתם היתה בכדי להגיע לביתו של ערבי שהיה חייב לו סכום כסף.

והנה באמצע הדרך, באישון לילה, נתקעה המכונית והשניים מצאו את עצמם במדבר שומם, מקום חשוך ומסוכן, בלי טלפון, בלי חשמל וללא שום עזרה.

השנים פחדו על חייהם מן השודדים, השועלים, הזאבים והעקרבים שהם מצויים שמה, ולא ידעו היכן הם נמצאים במדבר. כל מה שראו לפני עיניהם היה ישימון אינסופי. כשהבחין רבי יחיא כהן ע"ה במצב התחיל להתפלל שזכותו של רבי חיים פינטו זיע"א תעלה למעלה ותגן בעדם, כי אינם יכולים לסבול את הפחד.

ואכן אירע להם נס ופלא, כדרך שאירע לו לישמעאל בן אברהם אבינו, בשעה שהיה צמא במדבר. עודם עומדים בתפלה ליד המכונית המקולקלת, הבחינו מרחוק באדם רוכב על אופנוע ואוחז בידיו את כל הכלים הנצרכים בכדי לתקן מכונית. הוא עמד על ידו ושאל את יחיא כהן מה הם עושים במדבר שומם באמצע הלילה? ורבי יחיא השיב לו שהמכונית שלו התקלקלה.

אותו אדם בדק את המכונית, הוציא מתיקו כלים והתחיל לנגוע פה ושם, ולאחר מכן אמר ליחיא; היכנסו למכונית ותנסו להתניע אותה. הוא נכנס והתניע אותה, ומיד יצא מהמכונית בכדי להודות לאיש שהציל את חייהם, אבל לא ראו שם שום איש, כי הוא נעלם כלעומת שבא.

באותה שעה הם זכו לשני דברים. האחד, שתפילתם התקבלה ופעלה מיד, והשני שזכו לראות מלאך. וכי מי היה האיש אם לא מלאך מן השמים להושיע אותם בזכותו של הצדיק, שכן במקום שומם זה אדם לא עובר בו, וכל המדבר הוא שטח גדול של כמה מאות ק"מ שאין שם לא כפר ולא בית, ואם כן מאיפה בא האיש הזה עם האופנוע ועם הכלים בידיים.

כשמור"ר שליט"א שמע את המעשה הנפלא הזה, אמר לר' שמעון כהן; אשריך שמעון שראית מלאך אלקים, וכיון שזכית לדבר זה תן דעתך שיש בורא עולם ותדקדק במצוות בקלה כבחמורה.